

Judikatūras krājums

VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (ceturtā palāta)

2020. gada 8. jūlijā*

Kopējā ārpolitika un drošības politika – Ierobežojoši pasākumi pret Sīriju – Līdzekļu iesaldēšana –
Kļūda vērtējumā

Lietā T-186/19

Khaled Zubeidi, ar dzīvesvietu Damaskā [*Damas*] (Sīrija), ko pārstāv *M. Lester, QC*, un *M. O’Kane, solicitor*,

prasītājs,

pret

Eiropas Savienības Padomi, ko pārstāv *V. Piessevaux* un *A. Limonet*, pārstāvji,

atbildētāja,

par prasību, kura ir pamatota ar LESD 263. pantu un ar kuru tiek lūgts atcelt Padomes Īstenošanas lēmumu (KĀDP) 2019/87 (2019. gada 21. janvāris), ar ko īsteno Lēmumu 2013/255/KĀDP par ierobežojošiem pasākumiem pret Sīriju (OV 2019, L 18 I, 13. lpp.), un Padomes Īstenošanas regulu (ES) 2019/85 (2019. gada 21. janvāris), ar ko īsteno Regulu (ES) Nr. 36/2012 par ierobežojošiem pasākumiem saistībā ar situāciju Sīrijā (OV 2019, L 18 I, 4. lpp.), ciktāl šie tiesību akti attiecas uz prasītāju,

VISPĀRĒJĀ TIESA (ceturtā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs *S. Žervazonī* [*S. Gervasoni*], tiesneši *L. Madise* [*L. Madise*] un *H. Martins* i *Peress de Nanklaress* [*J. Martín y Pérez de Nanclares*] (referents),

sekretārs: *E. Kulons* [*E. Coulon*],

pasludina šo spriedumu.

Spriedums¹

Tiesvedības priekšvēsture

- 1 Prasītājs, *K. Zubeidi*, ir uzņēmējs, Sīrijas pilsonis, kurš nodarbojas ar komercdarbību nekustamā īpašuma jomā.

* Tiesvedības valoda – angļu.

¹ Ietverti tikai tie šī sprieduma punkti, kuru publicēšanu Vispārējā tiesa uzskata par lietderīgu.

[..]

- 8 Padome 2015. gada 12. oktobrī pieņēma Lēmumu (KĀDP) 2015/1836, ar ko groza Lēmumu 2013/255 (OV 2015, L 266, 75. lpp.). Tajā pašā dienā tā pieņēma Īstenošanas regulu (ES) 2015/1828, ar kuru groza Regulu Nr. 36/2012 (OV 2015, L 266, 1. lpp.).
- 9 Lēmuma 2015/1836 6. apsvērumā ir noteikts: “Padome ir izvērtējusi, ka Sīrijas režīma īstenotās stingrās ekonomikas kontroles dēļ centrālās tādu vadošo uzņēmēju aprindas, kas darbojas Sīrijā, savu statusu spēj saglabāt, vienīgi cieši sadarbojoties ar režīmu un saņemot tā atbalstu, kā arī to ietekmējot”, un “Padome uzskata, ka tai būtu jāparedz ierobežojošie pasākumi – noteikt iecelšanas ierobežojumus un visu to līdzekļu un saimniecisko resursu iesaldēšanu, kas ir minēto vadošo uzņēmēju, kuri darbojas Sīrijā, īpašumā, valdījumā, turējumā vai kontrolē un kurus Padome ir apzinājusi un iekļāvusi I pielikumā sniegtajā sarakstā, lai tiem neļautu sniegt materiālu vai finansiālu atbalstu režīmam un lai, izmantojot viņu ietekmi, palielinātu spiedienu uz pašu režīmu, liekot tam ma[i]nīt represiju politiku”.
- 10 Lēmuma 2013/255 27. un 28. panta redakcija tika grozīta ar Lēmumu 2015/1836. Šajos pantos kopš šī laika ir paredzēti ierobežojumi iecelšanai vai ceļošanai tranzītā dalībvalstu teritorijā, kā arī “vadošo uzņēmēju, kuri darbojas Sīrijā”, līdzekļu iesaldēšana, izņemot, ja “ir pietiekama informācija, ka [šīs personas] nav vai vairs nav saistītas ar režīmu vai to vairs neietekmē, vai nerada reālu apiešanas risku”.

[..]

Juridiskais pamatojums

[..]

- 36 Jāatgādina, ka Lēmuma 2013/255 27. panta 1. punktā un 28. panta 1. punktā, kas attiecībā uz līdzekļu iesaldēšanu ir pārņemti Regulas Nr. 36/2012 15. panta 1. punkta a) apakšpunktā, paredzētie vispārējie iekļaušanas kritēriji paredz, ka attiecībā uz personām un vienībām, kuras gūst labumu no Sīrijas režīma vai atbalsta to, tiek pieņemti ierobežojoši pasākumi. Tāpat minētā lēmuma 27. panta 2. punkta a) apakšpunktā un 3. punktā, kā arī 28. panta 2. punkta a) apakšpunktā un 3. punktā, kas attiecībā uz līdzekļu iesaldēšanu ir pārņemti minētās regulas 15. panta 1.a punkta a) apakšpunktā un 1.b punktā, ir noteikts, ka kategorijai “vadošie uzņēmēji, kas darbojas Sīrijā” tiek noteikti ierobežojoši pasākumi, izņemot, ja ir pietiekama informācija, ka tie nav vai vairs nav saistīti ar režīmu vai to vairs neietekmē, vai nerada reālu apiešanas risku.
- 37 Turklāt, kā minēts iepriekš 12. punktā, prasītāja vārda iekļaušanas attiecīgajos sarakstos pamatojums ir izteikts šādi:
- “Svarīgs uzņēmējs, kas darbojas Sīrijā un kam ir nozīmīgas investīcijas celtniecības nozarē, tostarp 50 % daļa uzņēmumā *Zub[e]di* un *[Kalai] LLC*, kurš ceļ luksusa tūristu pilsētu *Grand Town* un kuram režīms ir piešķīris 45 gadu līgumu pret 19–21 % no tā ienākumiem. Šajā amatā viņš ir saistīts ar *Nader [Kalai]. Khaled al-Zub[e]di* ar savām darījumdarbībām, it īpaši ar minēto daļu *Grand Town* attīstības projektā, gūst labumu no režīma un/vai atbalsta to.”
- 38 No tā ir jāsecina, ka prasītāja vārds ir iekļauts attiecīgajos sarakstos, pirmkārt, tāpēc, ka viņš ir vadošs uzņēmējs, kas darbojas Sīrijā, un, otrkārt, viņa saiknes ar Sīrijas režīmu dēļ.
- 39 Citiem vārdiem, prasītāja vārda iekļaušana sarakstā ir pamatota, pirmkārt, ar kritēriju, kas ir definēts Lēmuma 2013/255 27. panta 2. punkta a) apakšpunktā un 28. panta 2. punkta a) apakšpunktā un Regulas Nr. 36/2012 15. panta 1.a punkta a) apakšpunktā (vadoša uzņēmēja, kas darbojas Sīrijā, kritērijs), un, otrkārt, ar kritēriju, kas definēts minētā lēmuma 27. panta 1. punktā un 28. panta 1. punktā un minētās regulas 15. panta 1. punkta a) apakšpunktā (saiknes ar režīmu kritērijs).

- 40 Ņemot vērā šos apsvērumus, ir jāizvērtē vienīgais prasītāja izvirzītais pamats un vispirms pirmais iebildums, ar kuru būtībā tiek apstrīdēts pirmais iekļaušanas pamatojums, proti, tas, ka prasītājs ir vadošs uzņēmējs, kas darbojas Sīrijā.
- 41 Šajā ziņā ir jānorāda – prasītājs atzīst, ka viņš ir uzņēmējs, bet apstrīd to, ka viņš ir “vadošs” uzņēmējs un tādējādi pieder pie “tādu vadošo uzņēmēju aprindām, kas darbojas Sīrijā”.
- [..]
- 66 Visbeidzot, prasītājs būtībā apgalvo, ka Padomei bija jāpierāda, ka starp viņu un Sīrijas režīmu pastāv saikne.
- 67 Šajā ziņā ir jānorāda, ka judikatūra, uz kuru pamatojas prasītājs, ir pieņemta tiesiskā regulējuma kontekstā, kas atšķiras no tā, kāds pastāvēja apstrīdēto tiesību aktu pieņemšanas brīdī. It īpaši 2015. gada 21. aprīļa spriedums *Anbouba*/Padome (C-605/13 P, EU:C:2015:248, 52. punkts), kurā Padomei tika noteikts pienākums iesniegt Savienības tiesā precīzu un saskaņotu norāžu kopumu, kas ļauj konstatēt, ka pastāv pietiekama saikne starp personu, uz kuru attiecas līdzekļu iesaldēšanas pasākums, un apkaroto režīmu, iekļaujas īpašā tiesiskā regulējuma kontekstā, proti, tajā, kas izriet no Lēmuma 2013/255 pirms tā grozīšanas 2015. gadā ar Lēmumu 2015/1836, kurā vienīgie kritēriji personas vārda iekļaušanai attiecīgajos sarakstos bija, konkrēti, cieša saikne ar Sīrijas režīmu, atbalsts tam un/vai no tā gūtais labums.
- 68 Tomēr šajā lietā prasītāja vārda iekļaušana attiecīgajos sarakstos notika Lēmuma 2013/255, kas grozīts ar Lēmumu 2015/1836, tiesiskā regulējuma kontekstā. Šajā ziņā Lēmumā 2015/1836 kā objektīvs, autonomš un pietiekams iekļaušanas kritērijs tika ieviests, konkrēti, “vadoša uzņēmēja, kas darbojas Sīrijā” kritērijs, tādējādi Padomei vairs nav pienākuma pierādīt, ka starp šo personu kategoriju un Sīrijas režīmu pastāv saikne, nedz arī saikne starp šo personu kategoriju un režīmam sniegto atbalstu vai no tā gūto labumu, jo, lai personai piemērotu attiecīgos ierobežojošos pasākumus, pietiek ar to, ka tā ir vadošs uzņēmējs, kas darbojas Sīrijā (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2019. gada 11. septembris, *HX*/Padome, C-540/18 P, nav publicēts, EU:C:2019:707, 38. punkts; 2019. gada 4. aprīlis, *Sharif*/Padome, T-5/17, EU:T:2019:216, 55. un 56. punkts (nav publicēti), un rikožums 2019. gada 11. septembris, *Haswani*/Padome, T-231/15 RENV, nav publicēts, EU:T:2019:589, 56. punkts).
- 69 Šajā ziņā Vispārējā tiesa atzina, ka no kritērija attiecībā uz “vadoša uzņēmēja, kas darbojas Sīrijā” statusu var secināt atspēkojamu prezumpciju par saikni ar Sīrijas režīmu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 4. aprīlis, *Sharif*/Padome, T-5/17, EU:T:2019:216, 106. punkts, un rikožumu, 2019. gada 11. septembris, *Haswani*/Padome, T-231/15 RENV, nav publicēts, EU:T:2019:589, 60. punkts). Šis pieņēmums ir piemērojams tad, ja Padome var pierādīt, ka persona ir ne tikai uzņēmējs, kas darbojas Sīrijā, bet arī to, ka viņu var uzskatīt par vadošu uzņēmēju. Proti, kā izriet no Lēmuma 2015/1836 6. apsvēruma formulējuma, kā tas ir atgādināts iepriekš 9. punktā, tieši ietekmi, kādu šī personu kategorija var īstenot attiecībā uz Sīrijas režīmu, Padome vēlas izmantot, lai minētās personas ar ierobežojošo pasākumu starpniecību mudinātu palielināt spiedienu uz Sīrijas režīmu, liekot tam mainīt represiju politiku. Tādējādi, tā kā Padomei ir izdevies pierādīt ietekmi, kādu uzņēmējs var īstenot attiecībā uz minēto režīmu, tiek pieņemts, ka starp minēto personu un Sīrijas režīmu pastāv saikne.
- 70 Turklāt ir jāatgādina – tas, ka Vispārējā tiesa ievēro tiesību normas par pierādīšanas pienākumu un pierādījumu iegūšanu ierobežojošu pasākumu jomā, nozīmē, ka tā ievēro iepriekš 31. punktā minētajā judikatūrā noteikto un Tiesas 2019. gada 11. septembra spriedumā *HX*/Padome (C-540/18 P, nav publicēts, EU:C:2019:707, 48.–50. punkts) atgādināto principu, saskaņā ar kuru gadījumā, ja tiek apstrīdēta iekļaušanas pamatojuma pamatotība, pierādīšanas pienākums būtībā ir iestādei. Tādējādi Tiesa ir nospriedusi, ka prasītājam nav pienākuma pierādīt to, ka ir pietiekama informācija Lēmuma 2013/255 27. panta 3. punkta un 28. panta 3. punkta izpratnē, kas norāda uz to, ka viņš nav vai vairs nav saistīts ar Sīrijas režīmu vai to vairs neietekmē, vai nerada reālu ierobežojošo pasākumu,

kas pieņemti attiecībā pret šo režīmu, apiešanas risku (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2018. gada 14. jūnijs, *Makhlouf*/Padome, C-458/17 P, nav publicēts, EU:C:2018:441, 86. punkts, un 2019. gada 11. septembris, *HX*/Padome, C-540/18 P, nav publicēts, EU:C:2019:707, 50. un 51. punkts).

- 71 Līdz ar to prasītājam nevar tikt noteikts pārmērīgs pierādījumu apjoms, lai atspēkotu prezumpciju par saikni ar Sīrijas režīmu. Tādējādi ir jāuzskata, ka prasītājam ir izdevies atspēkot minēto prezumpciju, ja viņš izvirza argumentus vai elementus, ar ko var nopietni apšaubīt Padomes iesniegto pierādījumu ticamību vai to vērtējumu, it īpaši, ņemot vērā Lēmuma 2013/255 27. panta 3. punktā un 28. panta 3. punktā paredzētos nosacījumus, vai ja viņš Savienības tiesā iesniedz pierādījumu kopumu par to, ka vairs nepastāv vai ir zudusi saikne ar minēto režīmu, ka nepastāv ietekme uz minēto režīmu vai nepastāv reāls ierobežojošu pasākumu apiešanas risks saskaņā ar šī lēmuma 27. panta 3. punktu un 28. panta 3. punktu.
- 72 Šajā lietā prasītājam tomēr nav izdevies atspēkot prezumpciju par saikni ar Sīrijas režīmu. Pirmkārt, ir jānorāda, ka attiecībā uz pirmo iebildumu prasītājs nav iesniedzis nevienu argumentu vai elementu, kas ļautu apšaubīt Padomes iesniegto pierādījumu ticamību vai vērtējumu, kas tai būtu jāveic, nedz arī iesniedzis kādu konkrētu norādi, kas ļautu Vispārējai tiesai uzskatīt, ka starp viņu un minēto režīmu nepastāv vai vairs nepastāv saikne, ka viņš nekādi neietekmēja šo režīmu, nedz arī ka nepastāvēja reāls ierobežojošo pasākumu apiešanas risks. Otrkārt, pat ņemot vērā argumentus, kurus prasītājs ir izvirzījis trešajā iebildumā un kuru mērķis ir apstrīdēt otro iekļaušanas pamatojumu, kas attiecas uz saistību ar aplūkoto režīmu un kas minēts Lēmuma 2013/255 27. panta 1. punktā un 28. panta 1. punktā, nevar uzskatīt, ka prasītājs būtu iesniedzis norādes, ar kurām varētu apstrīdēt minēto prezumpciju.
- 73 Ir jākonstatē, ka prasītājs noliedz, ka viņam būtu saikne ar Sīrijas režīmu un ietekme uz to, bet apstiprina, ka viņš piedalās projektā *Grand Town*, kurā ir iesaistīta Sīrijas Tūrisma ministrija.
- 74 Ņemot vērā visu iepriekš minēto, ir jākonstatē, ka prasītāja vārda iekļaušanas attiecīgajos sarakstos pamatojums, kas balstīts uz vadoša uzņēmēja, kurš darbojas Sīrijā, statusu, ir pietiekami pamatots, līdz ar to, ņemot vērā šo kritēriju, minētā iekļaušana ir labi pamatota. Tāpēc pirmais iebildums ir jānoraida.

[..]

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (ceturtā palāta)

nospiež:

1) Prasību noraidīt.

2) *Khaled Zubedi* sedz savus, kā arī atlīdzina Eiropas Savienības Padomes tiesāšanās izdevumus.

Gervasoni

Madise

Martín y Pérez de Nanclares

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2020. gada 8. jūlijā.

[Paraksti]